

Demokraatit Inatsisartuni gruppiat

Imaatigut kabelip piginnaasaannik atuineq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 2017-227-imut akissuteqaat

25-10-2017
Suliap nr.: 2017 - 23107
Dok. nr. 24421474

Asasakka Demokraatit Inatsisartuni gruppiat

Aallarniutigalugu imaatigut kabeli pillugu apeqqutinut, Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu nassiunneqartunut, qujanaq.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqutit akissuteqarfigineqarnerannut ilassutissanik TELE-POST aammalu Inuusutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit piniartoqarpoq.

1. Imaatigut kabelip piginnaasai piviusut procentinngorlugit qanoq annertutigippat?

Imaatigut kabelip piginnaasai ilimagisaqarfiusut atorluarsinnaaniarlugit, atortunik optisk signalinik allannguisinnaasunik atulersitsisoqarnissaa pisariaqarpoq. Atortup piginnaasat ilimagisaqarfiusut ilai taamaallaat atulersissavai. Atortunut optisk signalinik aningaasaliinernut aningaasartuutit taamatullu ingerlatsinermut aningaasartuutit qaffasissorujussuummata, TELE-POST taamaallaat atuineri ineriartornerup tunngavissinnissaanut pisariaqartitsineq naapertorlugu sukkassusilimmik aningaasaliisarpoq.

TELE-POST paasissutissiivoq ullumikkut piginnaasat ingerlatinneqartut annertooujussuarmik atorluarneqartut. Atorluaneqarpoq annertussusaata procentinngornissaa ajornarpoq, atorluaneqarpoq annertussusaa allanngorartorujussuunera pissutigalugu, kisianni piffissani annertuumik atuiffiusuni piginnaasat ingerlatinneqartut sinneqartarput. Imaatigut kabelip atorleqalerneraniilli piginnaasanik atuineq ukiut tamaasa 50-60 %-imik annertusisarpoq. Taamaalilluni piginnaasat ilimagisaqarfiusut atorluarneqarnerat 1 promille inorlugu annertussusilimmiit 1 procent missaanut annertusisimavoq.

TELE-POST-ip naatsorsuutigaa aallakaatitsinermut atortut iluanni teknikkikkut nunamut ikaartitsisarnerit pisussat piginnaasanik ilimagisaqarfiusunik annertusititsissasut. Taamaattumik TELE-POST-ip naatsorsuutigaa Greenland Connect Kalaallit Nunaanni ukiut qulikkaar tulliit ingerlaneranni atuinerup ineriartorneranut tunngavissinnaassasoq, peqatigisaanillu piginnaasanik ingerlateqqitassanik annertuumik tunisisoqartassasoq.

2. Piginnaasat procentinngorlugit qanoq annertusitigissagaluarpavannamut kimmut pilersaarutit allineqartuuppata?

TELE-POST-ip naatsorsuutigaa qaammatit arlaqanngitsut ingerlaneranni, imaatigut kabeli Aasiannut tallineqarnera aammalu sakkortusaaviit Ilulissanut annertusineqarnerat 2017-imi decembarip aallartinnerani atulersinneqarpata, piginnaasanik atuineq 100 %-inik annertusitinneqassasoq. Annertusineranut pissutaavoq illoqarfinni arlalinni siusinnerusukkut sakkortusaavinnik atuiffiusunik taaneqartartuni taamaallaat internettimi tunisassianik atuisinnaasuni sullitat, tunisassianik qaffasissumik attaveqaatilinnik atuisinnaalertussaanagerat, tassa imaappoq tunisassiat assersuutigalugu filminik aallernissamut atorneqarsinnaasut.

2017-imi decembarimi innuttaasut 80 %-iisa missaat taamaalillutik imaatigut kabeleqarfittut taaneqartartuni ilaalersimasussaapput.

Kisitsit taanna, Upernavimmut sakkortusaavik 2018-imi aasaanerani naammassippat aammalu tamatuma kingorna TELE-POST-ip nunaqarfinnut sakkortusaavitsigut attaveqaatini kiisalu najukkani ledningeqanngitsumik attaveqaatini annertusarpagut, qaammatini 8-24-ini aggersuni, 92 %-ip tungaanut qaffattussaavoq.

3. Imaatigut kabelip piginnaasaanit procentit qassit aningaasaliisartunut nuna allamiunut nioqqutigisinnaavagut?

Imaatigut kabelip piginnaasaannik tuniniaanermi piginnaasanik atorneqanngitsunik peqarneq kisimi apeqqutaanngilaq, kisianni aamma aningaasanik isertitsissutigineqarsinnaanera aamma apeqqutaavoq.

TELE-POST paasissutissiivoq, imaatigut kabelip piginnaasaannut Europap aamma Amerikap avannarliup akornanni niuerfik, niuerfittut annertooujussuarmik unammilleqatigiinnermik sunnersimaneqartoq, kabelerpassuullutik aammalu suliaqartorpassuullutik. Imaatigut kabelip ingerlanneqarnera ukiut ingerlaneranni paatsuugassaanngitsumik aningaasaliinermi iluatsitsilluarfiunngilaq, aammalu suliaqartuusut ilai akiliisinnaajunnaartarsimapput, annaasaqaataasumik tunisarsimallutik, imaluunniit iluanaarutissat nalorninartortaqrarnerat pissutaalluni suliniutini nutaani aningaasalersuiniarneq ajornakusoortarsimalluni.

Piginnaasanut nunani tamalaani akigitat appasinnerisa kiisalu ungasinnerusumiinnerup kingunerisaannik Greenland Connect Europap Kippasissuata aammalu USA avannamut kangisissortaata akornanni ingerlaarfinni pingaaruteqartuni unammillersinnaassuseqarsinnaanngilaq. Taamaattoq Skandinavien-imit pingaartumillu Island-imit ingerlaarfinni Greenland Connect paasissutissanut piginnaasanik tunisaqarnerunissap angunissaanut inissisimalluarpoq. Tassani siuariartortitsinissamut periarfissani akigititaq aammalu sullissinerup pitsaassusaa apeqqutaapput. Taamaattoq aningaasaliinissaq, aammalu TELE-POST-ip Island-imi aammalu Newfoundland-imi suleqatigisanut, annertooujussuarnik aningaasaliisussanut, attartornissamut isumaqatigiissutinik siunissamut ungasinnerusumut pisussaaffiliisunik isumaqatigiissuteqarsinnaanissaa pisariaqartussaavoq.

TELE-POST-ip Island-imi ineriartorneq malinnaaffigeqqissaarpaa, aammalu Island-imi paasissutissaasivinni pimoorussamik siuariartortoqalissagaluarpata, niuernissamut periarfissat taakkua sukkaasumik atorluarsinnaajumallugit, tassani aamma Canada-mi suleqatissarsisimalluni. Taamaattoq TELE-POST-ip paasissutissanik ingerlaartitsinermut akigititanik, ingerlatseqatigiiffimmut aningaasaliinernut aammalu ingerlatsinermut aningaasartuutinit pisariaqartunit sinneqartoorfiusumik iluanaaruteqatitsisinnaasumik, angusaqarnissaa, pisariaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni internettimik pilersuinerup aammalu imaatigut kabelip ukiorpassuarni Kalaallit Nunaanni annertuumik digitalikkut ineriartortitsiviusinnaanerata ingerlaannarnissaata qulakkeernissaa TELE-POST-ip pingaartitaanni pingaarnersaavoq. Taamaattumik sullitassanut nunanit allaneersunut, Kalaallit Nunaanni niuerfimmi imaatigut kabelip pilersuineranik ajoqusiinnaasunut, isumaqatigiissuteqartoqanngisaannartussaavoq.

4. Inuiaqatigiinnut aningaasatigut isertitassatigullu periarfissat piviusut suuppat imaatigut kabelimut Tele Posti piginnittuujunnaarsinneqartuugaluarpap?

Imaatigut kabelikkut attaveqaatit TELE-POST-ip piginnittuuneranit avissaartinneqarneranni periarfissaqarfiusut sunniutaasussallu paasinarsisinneqarnissaannut suliassaqarfimmi misissueqqissaarnissaq pisariaqartussaavoq. Misissueqqissaarnermi taamaattumi isertitaqarnissamut periarfissat aammalu inuiaqatigiinni periarfissaqarfiusut kisimik nassuiarneqartariaqanngillat, kisianni aamma tamanna aarlerinaataasunik sunik malitseqassanersoq ilaatinneqartariaqarluni.

Periarfissanut sunniutaasussanullu avissaartitsineq taamaattoq qanoq iluseqassanersoq apeqqutaassaaq. Tunineqarneratigut imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartumi allamiitilerlugu avissaartinneqarnerasoq, aammalu tamanna niuerfimmi ammanerulersitsiviusumik imaluunniit niuerfimmi ammanerulersitsiviunngitsumik pissanersoq, allaassuteqartussaavoq. Naalakkersuisut misissuinerimik taamaattumik suliqaarsimannngillat. Oqarasuaatinut angallattakkanut niuerfimmi ammanerulersitsinissaq unitsikkallarneqassasoq Inatsisartut aalajangiinissaat sioqqullugu, Naalakkersuisut niuerfimmi ammanerulersitsinermi sunniutaasussanik misissueqqissaarput, tassani core-mi attaveqarnerup imaatigut kabelimik, sakkortusaavimmik aamma satellit-ikkut piginnaasanik ilaatitsiviusup, avissaartinneqarnissaa ilaatinneqarluni. Taamaattoq tamanna imaatigut kabelimi attaveqaatit kisimik avissaartinneqarnissaannit pisoq allaaneruvoq.

TELE-POST-ip aammattaq eqqumaffigeqquaa, ullumikkut TELE-POST-ip nunani tamalaani sullitanut ingerlaartitsisussanut imaatigut kabelimi piginnaasat atorneqanngitsut aallartinneqarneranni tuniniarneqarnerannilu aningaasanik isertitsiniarnissaa mattusimaneqanngimmat.

5. Inuiaqatigiit/ Tele Post imaatigut kabelip piginnaasaanik inuussutissarsiortunut tunisnerminni qanoq iluanaaruteqarnikuuppat?

Innuttaasut aamma inuussutissarsiortut akornanni isertitaqarnerup agguarneqarneranut TELE-POST kisitsisaateqanngilaq, taamatullu TELE-POST internettimik aamma paasissutissanik sullissinerit inuussutissarsiortut aamma atuisut nalinginnaasut sullitat akornanni agguarsimanagerannut neqerooruteqartartunit akuerisaasunit allanit kisitsisaateqanngilaq. TELE-POST-ip eqqumaffigeqquaa, imaatigut kabeli tapiiffineqanngitsumik ingerlatsinerinnarmit isigalugu, aningaasaliillu arnerusimannngitsoq.

Taamaattorli Naalakkersuisut qularutiginnngilaat tamanna aningaasaliineq inuiaqatigiinnut pitsaasuusoq.

6. Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffissuarnit angisuunit soorlu Facebookimit, Microsoftimit, Googlemit imaluunniit assigusunit attavigineqarnikuuppat ingerlatseqatigiiffissuarnit taakkunannga kissaateqarlutik Kalaallit Nunaanni serverparkinik pilersitsiniarlutik aamma taamaassimappat taava suna pissutaava saaffiginnissutit annerusumik kinguneqarsimannginnerannut?

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni serverparkinik pilersitsinissaq pillugu saaffiginnissutit tigusaqarsimanngillat.

TELE-POST-ip tikkuarpaa, nunani tamalaani paasissutissaasivinnik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu naammasineqarsimasussat tunngavissarititaasut arlaqartut; niuerfinnut paasissutissaasiviit sullitassaannut naleqquttumik ungasissuseqartumiinneq, IT-mik eqqortunik piginnaasaqarfartunik sulisussaqaarnissaq, attaveqarneq inerisarluarneqarsimasoq, aningaasaliisartut aalajaatsut, nukissiamut akigititat appasissut, taamatullu ingerlatseqatigiiffinnut akileraarut aamma pingaaruteqarsinnaalluni.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoq, inuussutissarsiutinik siuarsaanermi suliniutinut aammalu siuariartortitsinissamut periarfissanut suliaasaqarfimmu akisussaasuusoq, makkuninnga oqaaseqaatissaqarpoq: Naalakkersuisut suliffissuarnut annertuumik nukissiamik atuisunut sammititamik nittarsaassinermik suliniuteqarneq piareersarpaat. Suliffissuarnut annertuumik nukissiamik atuisartunut assersuutissaapput: aatsitassarsiorfimmik ingerlatsineq, paasissutissaasiviit, sisaleriffiit aamma aluminiumik aatsitsiviit. Assersuutigalugu suliffissuarnut nukissiamik annertuumik atuisartunut erngup nukinganit periarfissaqarfinnik atuinissamut aningaasaliinermut pilersaarusionermi tunngavissat suliarineqareerput. Suliniuteqarneq ingerlaavartumik suliniutinik nutaanik aammalu ilaatigut erngup nukinganit periarfissaqarfiusut annertunerusut, ilaatigut Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffiit, inissisimaffiit aamma silap pissusaa atorluarniarlugit periarfissanik misissuinernik malitseqartinneqartarpoq.

Neriuppunga qulaani allaqqasuni apequtisi akineqartut.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Erik Jensen